

HULLÁMZÓ ARITMIA

Faltis Roberta Sarolta

Intézmény, kar: Eötvös Loránd Tudományegyetem, Berzsenyi Dániel Pedagógusképző
Központ

Képi ábrázolás BA, illusztráció specializáció, III.évfolyam

Témavezető: Nagy Gábor György, adjunktus

ésű. A középső méret 52,5x70 cm a legkisebb tábla 49x69 cm-es. Mindkettő kisebb méretű tábla vízszintes elhelyezkedésű. A metszetek ultramarin kék felfestékezéssel ellátottak.

A művészkönyv szemelvénye a monotípiáknak, nyomatoknak, melyek nem kerültek fel a falakra, mint önálló kiállítási tárgyak. Egybefűzve, kézzel készült, egyedi könyvben összegzik mindazt, amit készítettem az első lépésektől a most befejezettnek tekintett állapotig.

Kiinduló pontok

A téma feldolgozására tett előkészületek a művészettörténeti tanulmányaimra támaszkodva indultak el. Tanulmányoztam továbbá a hullámok terjedését, fajtáit, tulajdonságait. A tapasztalatok és a fizikai törvényszerűségek számba vételével fogalmazódtak meg bennem a tematika kivitelezésének alternatívái. Fotógyűjteményt készítettem, és a képek rendszerezésével vázoltam fel a víz felszínének, textúrájának, hullámok mozgásának kifejezési lehetőségeit, melyek kiindulási alapként szolgáltak a munka fizikai megkezdésében. A kettő egybevetése után fordultam a megismételhetetlen, egyedi monotípiák kísérletek felé. Olajbázisú festékekkel hoztam létre színes kompozíciókat. Sorozatot nyomtattam krómoxid zöld, ultramarin keverésével. Belekarcoltam, vonalakat, csíkokat húztam a nyomatokba, az esetlegességet a tudatossággal ötvöztem a plasztikus nyomhagyás során, mely a festék pasztózusságából adódott. Az örök kísérletezés fázisából próbáltam a lehetséges műfaji, technikai kivitelezhetőség szempontjából legoptimálisabb vizuális reprezentációs módot megtalálni. Igyekeztem elkerülni a közhelyes eredményt nyújtó festészeti megoldásokat. A vizuális kontextus túl nyilvánvaló volt ebben a formában, így szükségesnek láttam a további útkeresést. A kialakult koloritás valamelyest áthelyezte a fókusz a ritmusról, melyet elképzeléseim szerint központba helyeztem volna. A monokróm megoldások felé fordulva, a magasnyomási eljárások közül a linómetszés lett a kísérletezéseim színtere. Kisebb méretben a vonalvezetés metodikáját modelleztem több verzióban. Az elkészült nyomatok színvariációival jutottam el arra pontra, hogy a nagyobb méretű dúcok irányába induljak el. A kisméretű nyomatok mintázatai finom faktúrákat eredményeztek, ám nem tükrözték azt az erőt, melyet számomra a víz, a tenger jelképez.

Az alkotófolyamat leírása

Próbametszéseket végeztem annak érdekében, hogy megtaláljam a legmegfelelőbb alapanyagot és metszőkéseket a kívánt mélység, ritmus kompozíció eléréséhez. Csak ezek után merészkedtem tovább a nagyobb méretű dúcok irányába. Figyelembe kellett venni az alapanyagot, hiszen ekkora méretben a linóleum deformálódhat, tehát szilárdabb verzióként, a fa mellett döntöttem. A farost lemez tűnt a legoptimálisabbnak a munkám elkészítéséhez a tömege és szerkezete miatt is. Fontos volt még a jó megmunkálhatóság szempontjából az anyag tömörsége és festéktűrő képessége is.

A metszést, a vonalak irányát felvázoltam ceruzával a lemezekre. A metszés vonalvezetése a fametszők alakjának megfelelően befolyásolta a rajzolat kialakulását, mely direkt módon, az esetlegesség minimalizálásával történt. Szándékosan más mélységben, több fajta fametszővel készültek a dúcok, ahogyan a hullámok a víz felszínén, a tenger alján az árkok sem egyformák. A hullámtörések, a vonalak irányának megváltozása, az interferencia, a találkozástól való kioltás is megjelenik a metszeteken. A transzverzális hullám foltok nem csupán csak öncélú, vizuális hatást elérni kívánó irányváltozások. Koncepció szerinti utalás a beavatkozás visszavonhatatlanságának hatására, a súlyosságára.

A sok mozgó vonal mentén kihagyott elnyúló sáv nyugvópontként szolgál a szemnek, esélyt adva a stabilitásnak.

Mielőtt festékréteget vittem volna a dúcokra vaknyomatokat készítettem. Különböző méretű és minőségű papírokat benedvesítettem, majd a prégép segítségével a dúchoz szorítottam. Az így kialakult domborulatok térbelisége, a színek kihagyása, a felületre helyezi a fókuszot. A víz textúrája legalább annyira izgalmas, mint a hullámozás dinamikája, ez a megoldás a kettő ötvözetének felfogható. A kör alak, az ablak, mely tipikusan a hajókra jellemző egy csavart ad a puszta íves papír látványához képest. Mindegyik dúcra készült vaknyomat a részletekről és az egész tábláról is, teljes méretben.

Az elkészült nyomatokból 11 cm átmérőjű köröket vágtam ki. Igyekeztem olyan részleteket választani, ahol látványosabb, mélyebb nyomatok keletkeztek, a plasztikusság volt a főszempont. A sajtos dobozokat találtam legmegfelelőbb méretűnek a vaknyomatok installálására. Nem utolsó sorban ehhez külön nem kellett papírt alkalmaznom, tehát környezet és alapanyag kímélő módon jártam el. A korongok szélét a nyomat alapját képező, ugyanolyan papírból kivágott csíkkal vontam be, a felület egységét szem előtt tartva.

A felfestékezést kézzel és hengerrel végeztem. Az első tábla felfestékezéséhez olajbázisú festéket alkalmaztam. Erről a tábláról készültek nyomatok is. Az első nyomatok tört fehér 200 g-os Fabriano akvarell papírra készültek. További kísérleteket folytattam, miszerint különböző kékkel alapozott, sima felületű papírra printeket gyártottam. Az 52,5x70 cm-es tábláról és annak különböző részleteiről vettem le a mintát.

A másik két dúcra akrillal, és kézi festéssel vittem fel az első réteget. Majd linómetszéshez használt Schmincke Aqua Linodruck nyomdafestéket alkalmaztam a következő rétegben, mely világosabb árnyalatú volt. Szándékosan foltokat hoztam létre a hengerrel. Az elképzelt színvilágot, a tengerek mélyére leginkább emlékeztető ultramarin sötétebb és világosabb árnyalatának keveredése adta vissza leginkább.

Az elkészült nyomatok, melyek az első lépésektől, az utolsóig dokumentációként is szolgálnak, nem kerültek kiállításra. Ezeket kézzel kötött, vászonborítású könyvbe fűztem. A művészkönyv egyetlen példányban készült el, lapjai az egyszeri és megismételhetetlen monotípiák válogatásából, a dombornyomatokból, illetve a különböző dúcok színes nyomataiból állnak. A könyv borítójára dombornyomtatásban került rá a szignóm és egy négyzet alakú részlet az egyik vaknyomatról. A 14x20 cm méretű kiadvány fekvő, jól lapozható formátumú. A lapok reprezentálják a diplomamunka létrehozásának hosszú folyamatát, a gondolatmenetet a kiindulóponttól a végeredményig.

Az installálásra külön gondot fordítottam. *Függőleges tenger*, Fabrizio Plessi alkotása sokszor eszembe jutott a tervezés során. A dúcok falra helyezésével az én tengerem is függőlegessé válik. A dúcok egymáshoz képest horizontálisan eltolva, de a központi vertikális síkból is kitérve helyezkednek el, kismértékben egymásra fedve. Az egymás fölött kissé takarásban levő panelek helyzetüknél fogva is sokkal izgalmasabb szituációt teremtenek, mintha egymás mellett lógnának. A legnagyobb metszet a központi elem. A kisebb és a nagy dúc alsó harmadában lévő metszésmentes felületek kerülnek a kompozíció alsó felére. A hierarchia tulajdonképp a stabilitást szolgálja.

A kiállítótérben a munkám falra függesztve került kihelyezésre, a dúcoktól balra, a fal sarkainál megtörve és befordulva, installáltam fel a papírplasztikákat, vagyis a dombornyomattal ellátott korongokat. Egy áttört faállványra helyeztem el a művészkönyvet, mely kesztyűben lapozgatható.